

Aquest PDF correspon a la versió HTML disponible en l'adreça adjunta. Els textos enllaçats només funcionen en la versió HTML que, a més, pot contenir actualitzacions no incorporades en aquest PDF.

www.amnistiacatalunya.org/edu/pelis/dudh/cat/loslimoneros.html

El cine i la Declaració Universal dels Drets Humans

Article 17

"1. Tota persona té dret a la propietat, individualment i col·lectivament.

"2. Ningú no pot ser privat arbitràriament de la seva propietat."

Article 17

Dret a la propietat.

Los limoneros

(Etz Limon)

Any: 2008.

Durada: 106'.

Direcció: Eran Riklis.

País: Israel.

Edat: Apta.

Argument: Una vídua palestina viu de les llimones que li proporciona el seu camp de llimoners. Un dia arriba un nou veí: el nou ministre de Defensa d'Israel. Els responsables de la seguretat del ministre diuen que el camp de llimoners representa una amenaça. La protagonista decideix no acceptar la indemnització oferta i emprèn un recurs legal davant els tribunals per a impedir la tala dels llimoners.

Suggeriments didàctics

Altres articles de la Declaració que es poden treballar: 2, 7, 8, 10, 13, 15, 16, 22, 23, 28.

Temes: Dret a la propietat, judicis justos, discriminació, drets dels pobles, drets de les dones.

Elements de debat per a iniciar un cinefòrum:

- Comentar les diferents escenes de la pel·lícula en les quals, quan la protagonista entra en el seu camp de llimoners, li diuen: "No té dret a estar aquí".
- Com afecta als palestins la construcció del mur?
- Per què la comunitat internacional ha permès l'expansió de la política israeliana d'assentaments sobre territori palestí?
- Tots els ciutadans israelians estan d'acord amb la construcció del mur i dels assentaments? El conflicte entre palestins i israelians és en blanc i negre, entre "bons i dolents", o la realitat és més complexa?

Altres reflexions que es poden tenir en compte:

- La pel·lícula aborda el dret a la propietat des de dos nivells distints, des de l'individual i més manifest (la protagonista i els seus llimoners), i el col·lectiu i subjacent (el conflicte entre israelians i palestins). És un bon recurs aquest paral·lelisme? Serveix, de manera recíproca, per a facilitar la comprensió de l'altre nivell?
- El dret d'expropiació en determinades circumstàncies existeix en tots els països. En quins casos pot ser necessari i estar justificat? En quins casos no? Quin és el cas de la pel·lícula?
- La pel·lícula només serveix per a abordar el conflicte entre Israel i Palestina o pot entendre's com una metàfora útil per a entendre altres conflictes, sobretot aquells en els que una part és forta i l'altra feble?
- No seria més coherent que el ministre es busqués un altre lloc per a viure, exempt

de complicacions? O precisament perquè és ministre està justificat que visqui on vulgui?

● El fet que el judici arribi fins al Tribunal Suprem parla a favor del sistema judicial israelià, en la mesura que es respecta l'article 8 de la Declaració Universal dels Drets Humans: "Tota persona té dret a un recurs efectiu davant els tribunals nacionals competents". A Salma i el seu advocat se'ls garanteix la igualtat davant la llei que proclama l'article 7? L'article 10 es refereix al dret a un tribunal independent i imparcial; ho són primer el tribunal militar i després el Tribunal Suprem?

● En què es diferencien la protagonista i la dona del ministre? Tenen alguna cosa en comú?

● Per què la dona del ministre acaba signant la retractació de les seves declaracions?

● La situació de la protagonista és un reflex del paper de la dona en les societats àrabs? Com és tractada Salma per les autoritats palestines? Hi ha països àrabs en els quals les dones tenen els mateixos drets i oportunitats que les dones de les societats democràtiques occidentals?

● És el mateix un país àrab que un país musulmà? Existeixen països àrabs no musulmans i països musulmans no àrabs? Quines són en general (si es pot generalitzar) les diferències? I les diferències concretes sobre el paper de les dones en aquests països?

● Quin és l'origen històric remot de la creació de l'actual Estat d'Israel? Què ha passat durant segles amb els jueus en molts dels països on han viscut? Quan neix el sionisme? Es van contemplar altres territoris per a fundar l'Estat d'Israel?

● Què persegueix l'Estat d'Israel amb la seva política d'ampliació progressiva dels assentaments?

● Quina idea queda al final de la pel·lícula, quan el ministre aixeca les persianes i apareix davant el mur?

● Escenes i frases per a comentar:

"Vols que ens mudem?" (ministre); "Hi ha d'haver una altra solució" (la seva dona).

"La gent parla malament de vostè (...) no permetré que ningú profani el record i l'honor el seu difunt marit, ni tan sols vostè" (el representant palestí).

"No em paguen per pensar" (el guardaespalles); "No li aniria malament fer-ho de tant en tant" (la dona del ministre).

● Textos per a comentar:

"Els limoners no és una pel·lícula política, és la història d'unes persones atrapades en un enfrontament polític. El ministre de Defensa, la seva dona, Salma, l'advocat, tots estan atrapats en les seves situacions personals i públiques, en la seva manera de pensar. No és política perquè no intenta imposar un punt de vista. Es limita a explicar una història, a mostrar emocions i a ensenyar una situació delicada i complexa situada contra un telé de fons explosiu. Subratllo la paraula 'història' perquè volia explicar una història commovedora que fos accessible a un públic plural de tot el món". Eran Riklis, director de la pel·lícula (1)

"Porto uns dies recorrent el mur de Cisjordània (...) coneixent la vida de les persones que pateixen la seva presència. Palestins que abans trigaven cinc minuts per anar a visitar els parents i amics que es troben a l'altre costat del carrer, i que ara triguen hores, si és que els deixen passar els llocs de control. Nens que perden bona part del dia en els check points per a arribar a l'escola. Persones malaltes que no poden acostar-se als hospitals". Hernán Zin, 2006 (2)

"Des dels primers anys del decenni de 1970, Israel va començar a crear assentaments en els territoris palestins i en altres territoris àrabs ocupats des de 1967. (...) En la seva resolució 446, de 22 de març de 1979, el Consell de Seguretat va declarar que la política i les pràctiques d'Israel de crear assentaments en els territoris palestins i altres territoris àrabs ocupats des de 1967 no tenien validesa legal i constituïen un seriós obstacle per a l'assoliment d'una pau completa, justa i duradora a l'Orient Mitjà. (...) D'acord amb un informe sobre la situació dels drets humans en els territoris palestins, presentat pel relator Especial de la Comissió de Drets Humans el 15 de març de 2000, Israel ha expropiat, des de 1967 i amb diversa intensitat, terres per a ús públic, semipúblic i privat —prop del 60% de la Ribera Occidental, el 33% de la Franja de Gaza i aproximadament el 33% de la terra palestina a Jerusalem— amb la finalitat de crear zones militars israelianes, assentaments, zones industrials, construir carreteres de circumval·lació i pedreres i mantenir 'terres de l'Estat' per a ús exclusiu israelià". Nacions Unides (3)

(1) Citat al material didàctic sobre la pel·lícula del Col·lectiu Milenta Mujeres (Asturias):

www.cmpa.es/datos/2351/LOS_LIMONEROS_OK_43.pdf (2012)

(2) Citat a "Los limonerosd, unidad didáctica":

www.pazcondignidad.org/files/UD%204%20-%202001%20-%20limoneros.pdf (2012)

(3) La cuestión palestina y las Naciones Unidas, los asentamientos israelíes en el territorio palestino ocupado: www.un.org/spanish/Depts/dpi/palestine/ch11.pdf

Suggeriments generals sobre aquest article de la Declaració:

(apartat "La Declaració Universal dels Drets Humans, suggeriments didàctics")

[Article 17. Dret a la propietat](#)

■ Fitxes didàctiques a [Cinema i educació](#) (enllaços a fitxes de diferents autors)